

Kommunal städenhet lyckades sänka sjukfrånvaron

Starkare sammanhållning, större arbetsglädje och bättre hälsa. Och sjukfrånvaron sjönk med 16 procent. Det blev resultatet av arbetsmiljöarbetet hos städenheten i Piteå. Det framkom när flera forskningsprojekt finansierade av AFA Försäkring och en ny statistikrapport presenterades 9 maj på ett seminarium om arbetsmiljön i städbranschen.

Therese Öhring, lektor i industriell design vid Luleå tekniska universitet, var en av de som presenterade forskningsresultat under seminariet på AFA Försäkring förra veckan. Under fem år har hon följt den kommunala städenheten i Piteå, lyckats sänka sjukfrånvaron rejält.

– Sjukfrånvaron på städenheten i Piteå blev lägre än genomsnittet i kommunen, säger Therese Öhring.

Roligare att gå till jobbet nu

Forskningsprojektet startades 2009 och har finansierats av AFA Försäkring. Innan projektstarten hade den enhet som Therese Öhring följde en sjukfrånvaro på 20 procent. De satsningar man gjorde på redskap och arbetstekniker gav inte önskvärt resultat och medarbetarna var oroliga att bli konkurrensutsatta.

Städenheten i Piteå gjorde studiebesök på andra arbetsplatser och såg att den röda tråden för en friskare arbetsmiljö var delaktighet och möjlighet för de anställda att påverka verksamheten. 2009 bildade de därför en resultatenheter och fick ansvar för sin budget.

– Förändringarna innebar att städenheten blev mer lik en privat verksamhet, men fortfarande var kommunal. Samtidigt jobbade de mycket med att förbättra kommunikationen och de sociala relationerna mellan medarbetare och chefer och med kunderna. De såg också till att sätta in insatser vid tecken på ohälsa innan det hann gå så långt som till sjukskrivning, säger Therese Öhring.

Det gjorde bland annat att de fick en starkare sammanhållning, ökad arbetsglädje och upplevde att deras hälsa blev bättre. För själva verksamheten innebar det att sjukfrånvaron sjönk till 4 procent 2013. Städenhetens sjuktal var då lägre än genomsnittet för samtliga kommunanställda.

Margareta Lundgren, avdelningschef Fastighets- och serviceförvaltningen på Piteå kommun, berättar att sjukfrånvarot ökat något från 2013:

– I dagsläget ligger vi på ungefär 6 procent, vilket fortfarande är betydligt lägre än när vi startade. Alla övriga positiva effekter består eller har till och med förstärkts. I den enkät som genomförs med alla anställda i kommunen svarar städpersonalen att de upplever sin hälsa som mycket god även om de har någon krämpa eller sjukdom, säger Margareta Lundgren.

– Det är mycket roligare att gå till jobbet nu i jämförelse med hur det var tidigare, säger Maud Fjellström, städare och en av deltagare i forskningsprojektet.

Mer forskning och statistik om städbranschen

Under halvdagsseminariet presenterades flera forskningsprojekt och även AFA Försäkrings färsk statistikrapport om städbranschen:

Arbetsolyckor och sjukskrivningar bland städare

En ny statistikrapport om de vanligaste orsakerna till arbetsolyckor och sjukskrivningar inom städyrket presenterades.

Anna Weigelt, chef Analysavdelningen, AFA Försäkring

Hög arbetsbelastning hos hotellrumsstädare samt ErgoArmMeter

Forskaren Mikael Forsman har i samarbete med KTH tagit fram en iPhone-app som heter ErgoArmMeter. Den ger direkta resultat med tolkningsstöd. Tillsammans med Camilla Dahlqvist, doktorand har han även mätt den fysiska arbetsbelastningen hos hotellrumsstädare.

Camilla Dahlqvist, BMA, doktorand, Arbets- och miljömedicin Syd i Lund

Mikael Forsman, forskare, Institutet för miljömedicin, Karolinska Institutet

Städare luftvägsexponering och belastning på rörelseorganen

En enkätstudie kring användningen av städsprayer presenterades. Vilka produkter används? Vilka besvär upplever städare i rörelseorganen, andningsvägarna och ögonen? Preliminära resultat om olika hälsoeffekter som observerats hos städare som arbetat med olika städmetoder.

Anders Gudmundsson, professor i ergonomi och aerosolteknologi, Luleå tekniska högskola

Att nå ut till och förbättra arbetsmiljön för städare

IVL Svenska Miljöinstitutet beskrev och resonerade utifrån resultaten från flera olika forskningsprojekt inom området, bland annat ett pågående EU-projekt om hur man når ut till småföretag. Gemensamt samarbete med Prevent kring webbplatsen "Allt om städ", som ger praktiskt stöd för att förbättra arbetsmiljön för städföretag, presenterades.

Ann-Beth Antonsson, professor i ergonomi och forskare vid IVL Svenska Miljöinstitutet

Lisa Schmidt, filosofie magister i ergonomi och forskare vid IVL Svenska Miljöinstitutet

Film med konkreta förebyggande tips för städare

I samband med seminariet visades även en ny film med Samuel West, psykolog, doktor i organisationspsykologi och programledare i den webbaserade

filmserien "Wake up – Dr West testar yrken", som finansierats av AFA Försäkring. Filmen om städyrket lyfter förebyggande tips för bättre ergonomi och hantering av kemiska produkter inom städbranschen.

Detta är en av 12 filmer som speglar lika många yrkesområden. Med filmserien vill AFA Försäkring på ett underhållande och lärorikt sätt öka intresset för arbetsmiljöfrågor bland framförallt unga i arbetslivet. [Läs mer om filmerna här](#)

Mer information

Se filmade intervjuer med forskarna, filmade seminarier, läs referat från städseminariet, ladda ner forskningsrapporterna och presentationer från seminariet på: afaforsakring.se/nyhetsrum.

Kontakt: Linda Harling, presskommunikatör AFA Försäkring: 0730-96 35 12 linda.harling@afaforsakring.se

Forskningsstöd: AFA Försäkring satsar årligen cirka 150 miljoner kronor på forskning och utveckling som syftar till att förebygga ohälsa och arbetsskador inom både privat näringsliv, kommuner och landsting. Mer information om forskningsstödet finns på www.afaforsakring.se/forskning

AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar drygt fyra miljoner människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte och förvaltar cirka 200 miljarder kronor. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

www.afaforsakring.se